

Weer onbevangingen naar kinderen kijken

Steeds meer kinderen krijgen een stempel als ADHD of autisme, terwijl ze in veel gevallen nauwelijks baat hebben bij zo'n label. Dat zegt psycholoog en pedagoog Liesbeth Groenhuijsen. Ouders kunnen beter uitgaan van de veerkracht van kinderen dan van alle mogelijke risico's.

Wat zou er van Barack Obama zijn terechtgekomen als zijn gegevens in een elektronisch kinddossier waren beland? Hij was misschien gelabeld als een risicokind, omdat hij twee scheidingen meemaakte, opgroeide in twee culturen én in armoede, en te maken kreeg met discriminatie. Voer voor de Jeugdzorg. Maar de jonge Obama werd president. Hoe was het hem vergaan als van hem een risicoanalyse was gemaakt en hij uit

huis was geplaatst? Had hij met het stempel een risicokind te zijn ook de veerkracht gehad om alle tegenslag het hoofd te bieden? Psycholoog en pedagoog Liesbeth Groenhuijsen vraagt het zich af in 'Hoogvliegers en pechvogels'. Haar boek is een pleidooi tegen de trend om kinderen weg te zetten als potentiële probleemgevallen, en vóór het kijken naar kinderen met een onbevangingen blik.

Etiket

"In mijn praktijk zie ik regelmatig ouders die een etiket, zoals autisme, bijna willen afdwingen. Ze willen van een deskundige de bevestiging krijgen dat er iets met hun kind aan de hand is dat niet aan hen ligt. Ouders die van arts naar arts gaan, omdat ze willen horen dat wat er met het kind aan de hand is niet hun schuld is." Die ouders worden volgens Groenhuijsen door onzekerheid gedreven. "De keerzijde van alle mogelijkheden voor diagnostiek is het idee dat je pas een goede ouder bent als je hebt uitgezocht wat er toch mis is met je kind. Terwijl het niet het beste voor

een kind is om hem door allerlei molens te halen. Oudere kinderen zeggen wel eens tegen me: 'Het lijkt wel alsof mijn ouders vinden dat ik gek ben. Maar ik ben toch wie ik ben?'"

In haar boek laat Groenhuijsen zien dat ook kinderen die als risicokind bestempeld kunnen worden, vaak tot evenwichtige volwassen uitgroeien. Ze illustreert dat met voorbeelden van bekende hoogvliegers als Robert Rosenberg, zoon van Julius en Ethel Rosenberg, het echtpaar dat in de jaren vijftig door de Verenigde Staten werd beschuldigd van spionage voor de Sovjet-Unie en daarom werd geëxecuteerd.

"Robert was zes jaar toen zijn ouders stierven en had er baat bij om vooral even niet te worden geholpen. Psychiaters wilden van alles uit hem peuten, maar hij hield zijn mond. Hij voelde dat hij zich moest ingraven om te overleven. En dat recht hebben kinderen, het recht om op hun eigen manier eerst veiligheid te creëren, weer kind te zijn en zelf te zien wat het leven is."

Datzelfde geldt volgens Groenhuijsen voor kinderen van wie de ouders

scheiden. Ze staat ze in haar praktijk regelmatig bij, maar probeert die hulp tot één, hooguit twee gesprekjes te beperken. "Natuurlijk zijn kinderen na een scheiding ontredderd. Dat is normaal gedrag na een heftige ervaring. Hou het niet bij ze weg, wees eerlijk, maar geef ze ook rust, en laat ze hun leven oppakken. Daar toe zijn ze echt in staat." Groenhuijsen twijfelt er niet aan dat ouders en kinderen ook baat kunnen hebben bij de erkenning van een aandoening of gedragsprobleem, zoals ADHD. "Met de diagnose ADHD kan medicatie worden voorgeschreven die ervoor zorgt dat er weer een positieve sfeer in een gezin kan ontstaan, zodat er prettig kan worden opgevoed."

Kracht

Prettig opvoeden, wat verstaat ze daaronder? "Aandacht hebben voor de sterke kanten van een kind, en zo zijn kracht versterken. Hem bestempelen als kind, en niet als ADHD'er of autist." Of als driftkop. "Een peuter die de dag begint met ruziemaken omdat hij iets anders aan

wil dan de kleren die zijn moeder heeft neergelegd, laat zien dat hij al eigen keuzes kan maken. Je kunt de strijd aangaan of het waarderen dat hij een eigen mening heeft. 'Kom, dan gaan we kijken of die blauwe sokken bij de broek passen die mama had gekozen.'"

Opvoeden is hard werken, schrijft Groenhuijsen in haar boek. Niet door kinderen valtrainingen te geven of ze te ervoor te behoeden in een plas te stampen, omdat ze anders nat worden. Maar slow parenting of lui ouderschap is ook geen optie. Groenhuijsen gelooft niet in die benadering als reactie op een al te beschermende opvoeding.

"Ouders kunnen beter actief uitzoeken wat voor mens hun kind is en daarop aansluiten met activiteiten die bij zijn interesses passen. Samen boodschappen doen, naar het bos of het strand gaan. Tijd hebben voor elkaar en hem het gevoel geven dat hij bij zijn ouders hoort. En dat dat nooit ophoudt."

MANDY PIJL

Hoogvliegers en pechvogels is verschenen bij uitgeverij Balans, ISBN 9789460031984.

Pedagoog en psycholoog Liesbeth Groenhuijsen.

FOTO GPD/PHIL NIJHUIS